A°. 1856. N°. 297.

MAANDAG 15 DECEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL met ADVERTENTIEN.

UTRECHT 14 December.

De Afrikaansche Boeren en hunne Vrijstaten.

Vooral bij de toenemende zucht onzer landgenooten zich aan Afrika's zuidhoek te gaan vestigen, waar zij stam- en geloofsverwanten vinden, is het van belang met den aard van land en leven bekend te zijn, welken hun dáár wachten. De beide vrijstaten zijn eigenlijke binnenlandsche Staten, die helaas verre van de zeekusten verwijderd zijn en daarmede slechts in zeer moeijelijke verbinding staan. Deze geschiedt over de thans geheel Britsche kolonie en haven van Natal, of zoude welligt ook kunnen geschieden over de Delagoa baai, waar men echter zeer ongezonde streken heeft.

De *Oranje Vloed Vrijstaat* strekt zich uit van de Oranjerivier, die de grenzen tusschen denzelven en de Britsche Kaap-Kolonie vormt, tot aan de *Vaal* en *Vilge* rivier, die haar van de Transvaalsche Republiek scheidt, is Noordwestwaarts door de *Kygariep* van de binnenlanden en Zuidoostwaarts door de Drakenberg van *Natal* gescheiden. De Republiek heeft eene lengte van 375, eene breedte van 290, eene oppervlakte van 70,000 □ Eng. mijlen. Het land is hoog, naar het Westen afhellende. Het klimaat is den zomer minder warm, in den winter zeer koud, droog en gezond. Men heeft er meest uitgestrekte grasvlakten, die door veelvuldige beeken bewaterd worden. Veeteelt en vooral ook schapenfokkerij slagen hier uitmuntend. Zuidwaarts tegen de genoemde bergen aan is het land ook geschikt voor akkerbouw en wint men tarwe, mais en kafferkoorn. Het land bezit ook steenkolen, ijzer en eenige andere delfstoffen.

Op de genoemde oppervlakte leven thans ongeveer 15000 zielen van Europesche afkomst, nevens vele Hottentotten en Bechuanen. Het is natuurlijk eene zeer verstrooide bevolking, die echter gemakkelijker tot elkander komt door de voortreffelijke wegen, waarmede de jeugdige vrijstaat voorzien is. De republiek is verdeeld in 4 distrikten, Caledon of Smithfield, Bloemfontein, Winburg en Vaalvloed. Aan het hoofd dezer distrikten staan *Landdrosten* en *Heemraden*; van de geheele Republiek een *President*; terwijl de wetgevende magt in den ruimsten zin door den *Volksraad* wordt uitgeoefend. De hoofdstad en zetel van het bestuur is *Bloemfontein* op 29°8′ Z. Br. 23°,47′ O. h. Deze stad telt 200 zeer goede huizen, 1 Hollandsch Gereformeerde, 1 Bisschoppelijke kerk en eene Wesleiaansche en Roomsch Kath. kapel; eene openbare school en een theater. *Winburg* ligt 60 mijlen N. Oostel. van de hoofdstad, in de nabijheid van den kleinen Vetvloed en telt ongeveer 60 huizen, eene Gereformeerde kerk, en gevangenis. *Harry Smith* in het Vaal Rivier distrikt ligt 100 Eng. mijlen N. Oostel. van Winburg en telt ongeveer 40 huizen.

De *Transvaalsche Republiek* ligt noordwaarts van den zus'erstaat: wordt westwaarts door de Meriqua en Limpopo stroom van de binnenlanden gescheiden; oostwaarts door het Draken- of Quathlambagebergte van Natal en de woeste kuststreken naar de Delagoa-baai zich uitstrekkende. Deze staat heeft eene oppervlakte van 50,000 □ Eng. mijlen. De grootste hoogte boven de zee is van 5 tot 7000 voet, terwijl het terrein naar het binnenland langzaam afdaalt. Het land is niet ontbloot van waterstroomen, waarom men ook hier uitgestrekte weiden aantreft. De bodem is daarenboven, als bestaande uit leem, klei en zand, zeer voor bebouwing geschikt. Koren levert hier viermaal grooter oogst dan in ons vaderland. Elk landman heeft hier doorgaans zijne eigene *plaats*, die meestal 3000 morgen groot is. Men treft, vooral ook aan de berghellingen, veel kreupelhout en hoog geboomte aan. Het klimaat is gematigd en komt overeen met dat van het Zuiden van Frankrijk, of Italië en Spanje. Men heeft er geen bepaalden regentijd, en er valt minder vocht dan hier te lande, ofschoon meer op eenmaal.

De regeringsvorm is hier geheel republikeinsch. De wetgevende magt berust bij den volksraad, die uit 60 à 70 personen bestaat, en minstens viermaal 's jaars te zamen komt. Hij benoemt alle uitvoerende magten, als de kommandanten, veldkornets, landdrosten en heemraden. De republiek is in zoovele distrikten verdeeld als er kerken zijn, en de landdrosten staan daarin aan het hoofd van het bestuur en van de regtspleging. Deze laatste geschiedt volgens het oud-Hollandsch regt. Doodvonnissen kunnen alleen door den volksraad worden uitgesproken.

Deze Staat telt thans vijf grootere plaatsen: als *Potchefstroom* of *Vrijburg*, aldus naar den vroegeren aanvoerder *Potgieter* genaamd, aan de *Mooi rivier*, met 6 à 700 inwoners; *Rustenburg* aan de Heksen, rivier, met 30 huizen en kerk; *Lijdenburg* met 20 huizen en eene kapel; *Orichstatt* en *Zoutpansberg*, de noordelijkste punten des Vrijstaats. Zijne geheele blanke bevolking bedroeg in 1852 ruim 40,000 zielen.

Men ziet alzoo, dat voor Europesche kolonisatie, deze vrijstaten, wat klimaat, bewoners en bestaanmiddelen betreffen, boven vele andere streeken gunstige uitzigten openen. Intusschen mag men niet ontkennen, dat aan toenemende ontwikkeling dier Staten groote hinderpalen in den weg staan. Wij wezen daarop reeds in het gemis aan direkte gemeenschap met de zee, die zij wel nimmer zullen verkrijgen, daar de Britsche regering hiertegen zal waken. De toenemende voortbrengselen van landbouw en veeteelt zullen hierdoor echter eene slechte markt vinden en toch zullen deze de hoofdtakken van bestaan voor de bewoners der Vrijstaten uitmaken. Zij, die hunne fortuin dan ook daar willen beproeven, hebben het meeste kans op welslagen, wanneer zij met landbouw en veeteelt bekend zijn en daaraan alle krachten willen wijden. Dat enkele handelaars, onderwijzers en andere er vooruit kunnen komen behoort geenszins tot de onmogelijkheden, maar de landelijke nijverheid, is de eigenlijke bestaanbron der bevolking, en zal dit nog lang blijven ook voor alle nieuwe aankomelingen.

Ons schijnt het toe, dat verder uit de binnenlandsche ligging der Republieken nog zal volgen, dat er moeijelijk staatkundige of handelsbetrekkingen van eenig belang tusschen de Vrijstaten en Nederland zijn aan te knoopen, die daarenboven al ligt tot verwikkelingen met Groot Brittannie zouden voeren, 't welk de handelingen der boeren steeds nog met achterdocht blijft gadeslaan.

— Heden zijn de buitenlandsche berigten niet vele. Toch schijnt men zich in onderscheiden kringen nog al ongerust te maken over de toekomst. Eerst is het de minder vriendschappelijke houding van Rusland tegenover Engeland en Oostenrijk, dan de zaak van Neufchatel, die vrees aanjaagt. Wat het eerste punt betreft, er is reeds gister door ons van gesproken; op zijn ergst zou Azië het terrein kunnen wezen waar Rusland en Engeland zich kunnen ontmoeten; maar het is wel denkelijk, dat Frankrijk's bemiddeling ernstige verwikkelingen zou weten af te wenden. In een artikel, als antwoord op het *J. d s Débats*, geeft de *Times* te kennen, dat men Engeland niet verdacht kan houden den hoogsten toon te willen voeren bij het westelijk verbond. Zou het dan aan den Keizer de eerste plaats hebben gelaten bij de konferentiën, zou het dan zijne troepen, zelfs toen het aantal in den beginne gelijk stond, onder Fransche aanvoering gesteld hebben, zou het dan aan den wensch van Frankrijk hebben toegegeven, en den oorlog geëindigd hebben, toen Frankrijk op het hoogste toppunt van krijgsroem was gestegen en Engeland eerst regt goed bewapend werd? Neen, zegt de *Times*, in Europa zal Frankrijk steeds de eerste plaats kunnen innemen, en vergelijkt men Engelands staatkunde bij die van den Romeinschen Senaat, dan mag men niet vergeten, dat Brittanjes eigenlijke sfeer alleen ten Oosten van de Roode zee en ten Westen van Amerika ligt. Frankrijk's invloed daarentegen is overwegend te Madrid, te Milaan, te Stockholm en te Bucharest! — Als de *Times* dit zegt, zou men dan niet mogen veronderstellen, dat Frankrijk althans ook wel ernstige verwikkelingen tusschen Rusland en Engeland zou weten te voorkomen?

Wat de zaak van Neufchatel aangaat, men spreekt wel is waar te Berlijn zeer krijgshaftig en zou gaarne, zonder een strijd in de Alpen te wagen, bijv. Schaffhausen willen bezetten als ruilingspand voor Neufchatel; doch ook hier mag men op den weldadigen invloed van het Westelijk verbond rekenen, om de bezwaren uit den weg te ruimen, alvorens die te ernstig aanzien erlangen. — In het begin van Januarij zal het regtsgeding in de zaak van den opstand van Neufchatel waarschijnlijk beginnen.

De heer *v. Brunow* heeft het reeds herhaaldelijk besproken Russ. memorandum te Parijs met eene bijgevoegde nota overhandigd, waarin op de spoedige bijeenkomst der konferentie op nieuw wordt aangedrongen, ook om de ontruiming der Donauvorstendommen en van de Zwarte Zee te verhaasten.

De opheffing van het beslag op de goederen van de Lombardijsche uitgewekenen, ofschoon nog niet zoo volkomen als men te Turijn gewenscht had, schijnt toch de aanstaande hervatting van de vriendschappelijke betrekkingen tusschen Weenen en Turijn te kunnen doen verwachten.

Te Londen ziet men bij de opening van 't Parlement tegemoet, dat lord *J. Russell* zich aan de oppositie zal aansluiten. — Van de kusten van Engeland en Ierland ontvangt men rampvolle tijdingen omtrent de hevige stormen, die er in de laatste dagen met ongewone woede geheerscht hebben, en veel onheils hebben gesticht.

In Spanje blijft de toestand zeer slecht. De wegen zijn overal onveilig. — Alle voorbehoud onder het Progressistiesch bewind bij de afkondiging van het stelsel der *onbevlekte ontvangenis* nog gemaakt, is opgeheven. Alles is thans *gedwongen* om aan dat dogma geloof te slaan! Dat is een systeem van overtuiging *à l'Univers!* — Aan gen. *Falcon*, het hoofd van den opstand tegen *O'Donnell* zijn alle titels en waardigheden hergeven. Zonderbaar land dat Spanje!

Gister middag hebben we twee *telegrafiesche berigten* ontvangen omtrent de aanneming van 't hoofdstuk der begrooting *Koloniën* en de staking der stemmen over dat van *Onvoorziene Uitgaven*, waar 32 leden vóór en 32 tegen stemden. De grond der oppositie was de weigering van den Minister van Financiën om mededeeling te doen van 't gebruik der ƒ 100,000, ten vorige jare goedgekeurd, alvorens de rekenkamer de rekening had gezien.

Hoewel de toestand van den Minister van binnenl. zaken ernstige ongerustheid blijft inboezemen, verneemt men echter met genoegen, dat in den toestand van Zijne Excell. eenige beterschap is waargenomen. De lijder is echter zoo zwak, dat er weken rust en afzondering noodig worden geacht om de uitputting en het verval van krachten, welke zich geopenbaard hebben, te boven te komen.

— Z M. heeft eervol ontslag verleend aan *J. B. Joossen*, als burg. van Hengstdijk; aan *A. J. Onghena*, als burg. van Overslag; en op verzoek eervol aan *W. Oervoorde*, als burg. van Maassluis; en aan *J. Schaap*, als burg. van Crommenie, alle in te gaan met 1. Jan. 1857; en benoemd tot burg. van Crommenie *C. Walig*, sekr. dier gemeente; tot kantonr. te Medemblik, mr. *L. C. van Bommel*, adv. te Amsterdam, tot kantonr. te Breda, mr. *A. C. G.* baron *van Oldeneel tot Oldeneel*, adv. aldaar; tot griff. bij het kantongr. te Heinkenszand, mr. *C. van Citters*, adv. aldaar; tot lid van het kollegie van regenten over het huis van arrest te Brielle, *W. F. C.* baron *Bentinck tot Nijenhuis*, bewaarder der hypotheken en van het kadaster te Brielle.

Z. M. heeft aan den kapt.-luit. t. z. *J. May*, adj. van Z. K. H. prins *Hendrik der Nederlanden* vergund, het aannemen en dragen der orde van het zwaard, door Z. M. den koning van Zweden en Noorwegen geschonken.

— De op 13 Junij 1855 door den minister van Binnenl. Zaken aan den heer *O. de Kievit*, te Vianen verleende koncessie tot eene stoombootdienst van Rotterdam naar Arnhem en Lobith, welke koncessie den 11. Dec. jl. is gewijzigd, is met vergunning overgeschreven op den heer *J. v. d. Muts* te Jutphaas.

— Uit Luxemburg schrijft men aan de *Triersche Ztg.*

„Er heerscht hier in de politiek eene ongewone stilte. De *Echo van Luxemburg*, een Belgisch provinciaalblad, is in beslag genomen; aan het dagblad de *Wächter an der Sauer* is de uitgave geweigerd. Bij zulke omstandigheden is het best te zwijgen, rustig alles af te zien en zich met de gedachte te

troosten, dat de wereld rond en alles daarop vergankelijk is."

§— Het wets-ontwerp tot afschaffing van de griffieregten en vermindering van het regt van zegel, voor zooveel de akten van prokureurs en exploiten van deurwaarders betreft, is op den 12. November jl. in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal onderzocht geworden.

Uit dat onderzoek is gebleken dat de groote meerderheid der leden voor dit wets-ontwerp gunstig gestemd is, hoewel hare verwachting omtrent de vermindering der proces-kosten, die daaruit zal worden verkregen, niet zeer groot is.

De gemaakte aanmerkingen zijn reeds door de regering beantwoord, die eene nota van wijzigingen op het ontwerp van wet heeft ingediend.

§— Het in de afdeelingen gehouden onderzoek omtrent het wets-ontwerp tot aanvulling en verhooging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1857 heeft, daar men geene aan- maar slechts opmerkingen had, aanleiding gegeven tot een eindverslag.

Sommige leden hebben met genoegen in dit wetsontwerp het bewijs meenen te bespeuren, dat de regering, na het afkeurende votum der Kamer, schijnt te hebben afgezien van de toepassing der bij kon. besluit van den 11 Nov. 1856 uitgevaardigde organisatie der Rijks-politie. Andere leden maakten niet die gevolgtrekking, maar drongen toch aan op eene bepaalde regeling der policie. Men vroeg of niet in plaats van 't gebruik der marechausseés, dat van infanteristen doeltreffender ware, ofschoon de wapening van den infanterist hen door andere minder geschikt voor de dienst der policie deed voorkomen. — Men meende ook dat de zaak der Rijkspolicie door de wet moest worden geregeld.

§— Ingevolge de bepaling van art. 14 der wet van den 5. Oktober 1841 is aan de leden der Tweede Kamer door de Regering toegezonden het Verslag (en bijlagen), dat door de Algemeene Rekenkamer, insgelijks overeenkomstig het voormeld artikel, aan Z. M. den Koning wegens het resultaat harer werkzaamheden over 1855, is aangeboden.

§— Er hebben in de laatste jaren van tijd tot tijd veranderingen plaats gehad, zoo in de Verslagen der Regering als in die der Kamer, ten opzigte van het belangrijk onderwerp de verrigtingen aangaande het Armbestuur over 1854; veranderingen, die de Kommissie der Tweede Kamer, met het onderzoek van genoemd verslag voor 1854 belast, niet schroomt verbeteringen te noemen.

De regeringsverslagen hebben sedert 1848 eene merkwaardige uitbreiding ontvangen, waarvoor de Kamer reeds in de zitting van den 12. Sept. 1849 haren dank aan de Regering heeft betuigd. Op dat spoor is de Regering vervolgens voortgegaan, en dit Verslag over 1854 overtreft alle vorige niet alleen in uitgebreidheid, maar, volgens het oordeel der Kommissie, ook in zorg van bewerking. Deze 84 bladzijden in folio, met de daarbij gevoegde tabellen, geven een vrij duidelijk en planmatig overzigt van het geheel. Het is nu ook niet meer een Verslag omtrent *den staat van het armwezen*, maar over *de verrigtingen aangaande het armbestuur*, zoo als de Grondwet in art. 195 voorschrift.

Met veel belangstelling heeft de Kommissie nageslagen wat omtrent de werking van art. 20—26 der wet wordt medegedeeld. Zij heeft met leedwezen opgemerkt, dat het velerwege nog zeer ontbreekt aan eene welwillende en vaardige medewerking van de zijde der diakonien en andere kerkelijke instellingen, ter bereiking van het doel der wet, betreffende de ondersteuning der armen; terwijl echter sommige plaatsen, die met namen worden genoemd, bijv. 's Gravenhage, Gorinchem, Leyden, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen, Woerden, Naaldwijk, Zwolle, Deventer en Kampen, eene zeer gunstige uitzondering maken. Zoodanige uitzonderingen zouden welligt meer te noemen zijn. Zoo meent de Kommissie onder andere te kunnen wijzen op het kontrakt tusschen het gemeentebestuur en de onderscheidene diakonien te Groningen, van den 16. December 1854; en op een dergelijk kontrakt te IJlst, van den 24. November 1854.

De Regering klaagt, en welligt te regt, dat onderscheidene gemeenten het maximum, bedoeld bij art. 25 der wet, te hoog hebben opgevoerd. Dit heeft ten gevolge, dat velerwege de toepassing van het restitutie-stelsel allermoeijelijkst wordt. De Kommissie gelooft, dat hier eene voorname reden is te zoeken, waarom onderscheidene diakonien minder welwillend en vaardig medewerken ter bereiking van het doel der wet, en waarom de bepaling der geboorteplaats als domicilie van onderstand niet gunstig werkt op vele fondsen van burgerlijke gemeenten.

Gelijk de Regering echter, zoo komen ook onderscheidene Gedep. Staten in hunne verslagen over 1855 tot een bezwaar, dat velerwege gevoeld wordt, namelijk de ongelijkheid in de regelen, die de verschillende kerkelijke armbesturen zich zelven stellen, en in de wijze waarop de kerkelijke reglementen door deze worden toegepast. De Komm. zal echter hier, over niet breedvoeriger uitweiden, na hetgeen omtrent dit punt in de Kamer is behandeld in hare zitting van den 5. December jl.

Het is der Kommissie aangenaam, dat in het volgend Verslag zal worden teruggekomen op het verlangen van de Komm., in wier handen het Verslag over 1853 is gesteld geweest, om opgave te erlangen van het gemiddeld bedrag der gewone wekelijksche bedeelingen; alsmede van de poging, in 1855 door de Regering aangewend, om te keer te gaan dat het maximum van de bedeeling te hoog worde opgevoerd en het ware doel van art. 15 der wet worde voorbijgezien.

Wat het punt van de subsidien betreft, is de slotsom, dat de raming voor 1855 gebleven is beneden de sommen in 1853 uitbetaald in Noordbrabant, Gelderland, Zuidholland, Noordholland, Zeeland, Utrecht, Overijssel en Groningen, en meer heeft beloopen dan het in 1853 uitbetaalde in Friesland, Drenthe en Limburg. Vergelijkt men het bedrag der subsidien voor 1854 en 1855 geraamd, dan ziet men, dat de raming voor 1855 hooger is in Noordbrabant, Friesland, Drenthe en Limburg; maar in de overige provincien lager. De aanvankelijke uitkomst is dus niet ongunstig wat het subsidiestelsel betreft; ofschoon men, om tot een bondig resultaat ten opzigte van de werking der wet te geraken, vergelijkenderwijze van elke gemeente zou moeten nagaan, of daar, waar minder subsidie door het burgerlijk bestuur aan diakonien is verstrekt, het burgerlijk fonds in eigen bedeeling van hen, die die niet door de diakonien werden bedeeld, is verligt, of verzwaard.

De bepalingen omtrent *bedelaars* en *landloopers* hebben, volgens het verslag, regelmatig gewerkt. Nadere regelingen omtrent art. 64 der wet, met het bestuur der Maatschappij van Weldadigheid, blijven nog steeds wachten totdat de beraadslagingen van eene Staatskommissie, benoemd bij koninklijk besluit van 18 Nov. 1855, no. 67, tot een bepaald besluit zullen hebben geleid, „omdat daarbij vraagstukken worden overwogen, waarvan de oplossing, uit haren op de hier bedoelde regelingen invloed kan uitoefenen."

Eene opmerking nog betreft de scholen van onderscheiden aard, vroeger opgenomen in dit verslag, en nog laatst in dat over 1855, ten getale van 2744. De regering wil deze voortaan uitsluitend vermelden in het verslag *over het onderwijs*, zooals ook reeds in dat over 1854 is geschied. De kommissie vindt deze wijziging niet ongepast.

Verder deelt de Regering hare beschouwingen mede omtrent de waarde, thans aan de cijfers van het verslag en daarbij gevoegde tabellen te hechten, en over het meer of minder wenschelijke, dat worde opgegeven aan welke soort van behoeftigen onderstand wordt verleend; bepaaldelijk, of deze ook gegund wordt aan de zoodanigen, die kunnen werken, maar zeggen hulpbehoevende te zijn, omdat zij, volgens beweren, geen werk kunnen vinden. De Regering heeft Gedeputeerde Staten omtrent deze opmerking geraadpleegd. Het resultaat is geweest, dat hiertegen te veel bedenkingen gerezen zijn, dan dat de Regering deze onderscheidingen, krachtens art. 10 der wet, zal gaan vragen.

Voorts vindt de kommissie twee merkwaardige bijzonderheden.

Vooreerst, dat van de som van ƒ 9,155,544.02^{5}, voor onderstand verstrekt (namelijk buiten de instellingen ter werkverschaffing en die der Maatschappij van Weldadigheid), is uitgegeven door de instellingen *a* en *d* ƒ 3,676,525.31^{5}; door *b* ƒ 4,602,560.80; door *c* ƒ 876,457.91; zoodat die verstrekking heeft plaats gehad voor p. m. $^{16}/_{40}$ door de burgerlijke en gemengde, voor $^{20}/_{40}$ door de kerkelijke en voor $^{4}/_{40}$ door de bijzondere instellingen van weldadigheid. Dit is een feit „dat door de vroegere inrigting der verslagen niet is aan het licht gekomen, en niet slechts op zich zelf van groot belang is, maar ook, door vergelijking in volgende jaren, zal doen zien, of en in welke mate eene der hoofdbedoelingen van de wet op het armbestuur, om namelijk de ondersteuning der armen zooveel mogelijk van de burgerlijke instellingen af en naar de kerkelijke en bijzondere over te brengen, al of niet zal worden bereikt.'

Eene tweede opmerking is deze, dat die onderstand heeft bedragen in geld ƒ 2,672,170.43^{5}, en in geldswaarde (levensmiddelen, brandstoffen, kleeding, huishuur enz.) ƒ 6,483,373 59; dus over het geheel nog niet $^{1}/_{3}$ in geld en ruim $^{2}/_{3}$ in geldswaarde. Daarvan gaven de burgerlijke en gemengde instellingen bijna $^{30}/_{40}$, de kerkelijke bijna $^{25}/_{40}$, de bijzondere meer dan $^{36}/_{40}$ in geldswaarde. Ook dit feit is mede nu voor het eerst aan het licht gebragt.

— Zoo men verneemt, heeft het komitee der houders van Spaansche 3 pCt. uitgestelde schuld van 1831, krachtens een met eenparigheid van stemmen genomen besluit, zich tot het algemeen beurs-komitee gewend, met het verzoek:

„Niet te willen gedoogen, dat de effekten der eerstdaags te Madrid te veilen, of die van eenige andere nieuwe Spaansche leening, te Amsterdam ter beurze worden verhandeld of in de prijskoeranten opgenomen, alvorens door schikking of op andere wijze zijn voldaan aan de regtmatige en billijke eischen der houders van Spaansche 3 pCt. uitgestelde schuld 1831, welke door dit komitee voorgestaan en door de Nederl. regering verdedigd worden."

Het is te wenschen, dat het komitee aan dit billijk verzoek voldoe. *Amst. Ct.*

— In de vergadering van den 6. Dec. te 's Gravenhage gehouden, heeft de permanente kommissie der maatschappij van weldadigheid hare betrekking nedergelegd, omdat zij zich in de onmogelijkheid bevond, de zaken gaande te houden tot dat het voorstel tot schikking van de staats-kommissie (de door de regering benoemde kommissie) kon worden uitgevoerd. Dien ten gevolge heeft ook de kommissie van weldadigheid, onder voorzitterschap van prins Frederik, hare funktie nedergelegd en is, volgens art. 42 van het algemeen reglement van 1843, het beheer der maatschappij overgegaan in handen van de gekommitteerde der regering bij de maatschappij. De kommissie van toevoorzigt heeft den 10. December eene vergadering gehouden, waarin zij besloten heeft zich voor alsnog niet te ontbinden, maar hare betrekking te blijven waarnemen tot dat de maatschappij in staat van kennelijk onvermogen zal zijn verklaard, hetgeen men verwacht dat het gevolg zal zijn van haar ongunstigen toestand. Het is in verband met deze zaak, dat de heer *Mackay*, gekommitteerde der regering bij die maatschappij, bij den Koning is geweest. *Hb.*

— Te Haarlem ziet het licht, het eerste nommer van een nieuw dagblad, getiteld: *de Grondwet, Nieuwe Haarlemsche Courant*, dat tweemaal 's weeks zal verschijnen.

Hoewel nog geene inzage van dit blad genomen hebbende, meenen wij toch te mogen veronderstellen, dat het in ultra-liberalen geest geschreven zal worden.

— Wij vernemen heden, dat, even als reeds in de vorige maand op enkele andere punten, in de laatste dagen ook de weg naar Bunnik, op de hoogte van de buitenplaats Nieuw Amelisweerd onveilig is geweest. Men heeft, naar men verzekert, herhaaldmalen personen aangerand. Door de goede zorg van den Burgemeester van Bunnik, heeft men reeds een paar verdachte personen in hechtenis genomen.

Tevens verzekert men ons, dat er bereids maatregelen van voorzorg genomen zijn, om den weg voortaan veilig te houden.

Het gemis der hulpmarechaussée's wordt alzoo naar men bemerkt, zeer gevoeld.

— Gisteren promoveerde privaat aan de Leydsche Hoogeschool in de regten, de heer *J. J. Pfliste*r, van Arnhem, met theses.

— Tusschen ll. Donderdag en Vrijdag nacht heeft te Boxmeer een felle brand gewoed, waardoor 6 à 7 huizen in de asch gelegd zijn.

BROUWERSHAVEN, 13 December.

Binnengekomen Generaal Baron van Geen, kapt. *G. Rolgans*, van Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 13 *Dec.* 2.65 El; + AP. 9.60. Gev. 19 d.
Keulen, 12 „ 11 v. 6 d. (11 v. 1 d. Rijnl.) Gev. 17 d. Rijnl.

BEROEPEN:

te Nijmegen Dr. *E. Laurillard* te Zanpoort.
„ Bovenkarspel Ds. *F. H. Moorrees* te Bedijkte Schermer.
„ Amerongen „ *J. J. du Sart* „ Kamerik.
„ Hilversum „ *J. H. Gunning Jr.* te Blaauw Capelle.
„ Zevenhuizen „ idem „ idem.
„ Zijpe „ *A. C. H. Calkoen H.J.zn.* te St. Maarten.
„ Oud-Beijerland „ *P. M. Loggert* te Bergambacht.
„ Hellevoetsluis „ *J. G. Verhoeff* „ Sluis in Vlaanderen.
„ 's Grevelduin en Capelle Ds. *A. P. A. du Cloux* te O.-Alblas.
„ Losdorp Ds. *W. van den Bijtel* te Gaast.

AANGENOMEN:

naar Nijkerk (Veluwe) door Ds. *J B. Nijhoff* te Ysselmonde.
„ Zwaag door Ds. *F. Mijsberg* te Bleskensgraaf.
„ Wervershoof door den heer *E. de Bruijn*, Kand.

BEDANKT:

voor Hellevoetsluis door Ds. *J. W. Felix* te Heeg.

Bij den BURGERLIJKEN STAND te *UTRECHT* zijn van den 7. tot den 14. Dec. 1856

ingeschreven: ondertrouwd 4 paar; — gehuwd 6 paar; geboren 25, als 13 j. en 12 m.; — overleden 44, als 27 van het m. en 17 van het v. geslacht, waaronder 5 levenloos aangegeven.

Bij den BURGERLIJKEN STAND te *AMERSFOORT* zijn van den 23. Nov. tot den 13. Dec. 1856.

ingeschreven: Ondertrouwd 4 paar; Gehuwd 4 paar; *Geboren:* 14 jongens en 10 meisjes; *Overleden:* 9 mann. en 7 vrouw. geslacht. Levenloos aangeg. 1 kind mann. gesl.

Zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

In de bijeenkomst van gister zijn de geloofsbrieven van den heer *Bosch van Drakestein*, benoemd tot lid der Kamer, in orde bevonden, en zijn ingekomen de door de Tweede Kamer goedgekeurde hoofdstukken der Staatsbegrooting.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In de bijeenkomst van gister is beraadslaagd over belangen der W. I. bezittingen.

De heer *ten Cate* heeft daarbij al dadelijk den slavenstand ter sprake gebragt. Naar zijn oordeel gaat de regering in dat opzigt op den goeden weg, maar gaat zij nog niet ver genoeg. Hij erkent, dat het gewijzigde reglement verbetering oplevert, maar betreurt het, dat de straf van slagen daarin behouden is gebleven, en hij schijnt zich voor te stellen, dat men, bij eene slavenbevolking, ook zonder die straf de ondergeschikten tot hunnen pligt zou kunnen houden.

De heer *Elout* heeft ook te kennen gegeven, dat hij door het gewijzigde reglement niet bevredigd is geworden, maar dat hij zich verheugt over het besluit der regering, om de betrekking van prokureur-generaal in Suriname op te dragen aan een erkenden tegenstander der slavernij.

De Minister van Koloniën heeft verklaard, dat hij steeds de emancipatie der slaven als noodzakelijk beoordeelt om een einde te maken aan de verkeerdheden, welke aan den slavenstand verbonden zijn, maar dat de regering inmiddels moet waken voor het bewaren van orde en rust; · dat de goeverneur-generaal stellig heeft verklaard, dat het behoud van de bedoelde straf, ook ten aanzien der vrouwen, volstrekt noodig is om de wet te handhaven, en dat elke onderneming, welke kan strekken om de slavenbevolking door onderwijs op te leiden en te verbeteren, door de regering zal worden ondersteund en bevorderd.

De heer *v. Hoëvell* heeft het gewijzigde slavenreglement bestreden, en heeft zich op zeker reglement, welk in Berbice heeft bestaan, beroepen, tot betoog, dat de vrouwelijke slavenbevolking aan de bedoelde straffen zoude kunnen worden onttrokken, doch de minister heeft, bij herhaling, verklaard, dat de goeverneur-generaal, welke zich reeds sedert twee jaren in Suriname bevindt en door de edelste gevoelens bezield is, bepaaldelijk heeft betuigd, dat in het reglement in dat opzigt geene verandering kan worden gemaakt, zonder de openbare rust in de waagschaal te stellen.

Ten aanzien der onderdeelen heeft geen der leden het woord gevraagd, en alzoo is het *elfde* hoofdstuk der staatsbegrooting, met 50 tegen 12 stemmen, aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren: *Thorbecke, Westerhof, Dullert, v. Eck, Hugenholtz, Anemaet, v. Hoëvell, Sloet, Lom de Berg, Jespers, Meeussen* en *Storm*.

Thans worden de algemeene beraadslagingen geopend over hoofdstuk XII (*Onvoorziene uitgaven.*)

De heeren *van Bosse, Thorbecke* en *van Nispen* ontwikkelen de bedenking, in het voorloopig verslag voorkomende, waarbij het verlangen wordt uitgedrukt, om opgave te ontvangen van het gebruik der som voor onvoorziene uitgaven, gedurende het afgeloopen dienstjaar.

De Minister van Financien blijft, even als in de Memorie van Beantwoording, weigeren aan dat verlangen te voldoen; de min. zegt, dat hij die mededeeling niet kan doen, alvorens de rekening deswege door de Alg. Rekenkamer is onderzocht en goedgekeurd.

Daarop verklaart de heer *Thorbecke* dat hij dan tegen het hoofdstuk zal stemmen, niet om de aangevraagde som, maar om het beginsel. Als de min. Maandag de verlangde opgave doet, verklaart Spr. zich bereid dadelijk voor het ontwerp te stemmen, waartegen hij op zich zelf geen bezwaar heeft.

Het hoofdstuk XII wordt thans in omvraag gebragt. Er verklaren zich 32 *voor* en 32 *tegen*, zoodat de stemmen staken en het hoofdstuk in de volgende vergadering op nieuw aan eene stemming zal worden onderworpen.

Voor het hoofdstuk verklaarden zich de heeren: *Groen van Prinsterer, van Akerlaken, Bosscha, Santer, Nolthenius, Wijbenga, van Deinse, Rochussen, Taets van Amerongen, Wintgens, Kien, de Brauw, v. d. Poel, van Reede van Oudtshoorn, Vegelin van Claerbergen, Hoffman, van Foreest, Baud, Elout v. Soeterwonde, v. Heiden Reinestein, Bieruma Oosting, Dirks, Hoekwater, de Kempenaer, Schimmelpenninck v. d. Oije, v. Franck, Delprat, v. Rappard, Storm van 's Gravesande, Godefroi, Stolte* en de *Voorzitter*.

Tegen stemden de heeren: *Westerhoff, de Poorter, Dullert, v. Eck, Hugenholtz, Hoynck van Papendrecht, de Lom de Berg, Hengst, Bots, v. Zuylen v. Nyevelt, Strens, de Limpens, Meylink, Anemaet, Beens, v. Hoëvell, v. Wintershoven, Gevers Deynoot, Jespers, Thorbecke, Sloet tot Oldhuis, v. Nispen v. Sevenaer, Meeussen, Blaupot ten Cate, Heemskerk, v. d. Veen, v. Bosse, Luyben, Dommer v. Poldersveldt, L. D. Storm, Reinders* en *Zijlker*.

Thans worden de algemeene beraadslagingen geopend over hoofdstuk IX (Nationale schuld). De 14 eerste artikelen worden aangenomen; over art. 15 Amortisatie en Aflossing, ontstaat diskussie.

De heer *v. Bosse* herinnert aan het amendement op dit hoofdstuk voorgedragen. Hij wenscht de amortisatie zooveel mogelijk aan de begrooting vast te hechten, en het vaststellen van latere kredieten alzoo voor te komen.

Na eenige diskussie over de amendementen tusschen de heeren *v. Rappard, v. Rochussen* en *v. Bosse*, neemt de minister van finantiën het woord. De minister zegt o. a. dat het ontwerp op de komptabiliteits-wetten, reeds een jaar bij zijn Departement gereed ligt; ook bij hem heeft, bij het ontwerpen van die wet, het denkbeeld zwaar gewogen, om niet de toekomende baten maar de werkelijke koloniale baten onder de middelen op te nemen; dat denkbeeld was zelfs in het eerste ontwerp opgenomen, doch hij is daarvan teruggekomen, omdat het hem gevaarlijk voorkwam, als er niet tegelijkertijd een fixum wierd bepaald. Z. Exc. bestrijdt vervolgens het amendement op hoofdstuk IX A. Z. i. moeten onder de middelen voor een volgend jaar alleen de Koloniale baten tot een zeker bedrag worden opgenomen, en geene baten van vorige jaren. Dit geschiedt bij het amendement; hij neemt nota van de verklaring van den heer *van Bosse* nopens de afschaffing van belastingen, maar wat die Spr. niet wil, zouden anderen kunnen verlangen en juist op dien grond zal de Min. bij de beraadslaging over de wet op de middelen het onderamendement bestrijden. Hij wijst ook op de uitgaven, die nog te doen zijn, als: voor de emancipatie der slaven, de spoorwegen, den afkoop van den Sondtol, de bijdragen aan de maatschappij van weldadigheid, enz. De min. moet er op aandringen om nu niet, door dit amendement thans aan te nemen, de kwestie over het amendement op de wet op de middelen, te praejudicieren.

adat de heer *van Bosse* nog den min. had beantwoord, stelt de heer *van Zuijlen v. Nijevelt* als motie van orde voor om de tegenwoordige diskussie uit te stellen, tot dat die over de middelen zullen zijn geëindigd.

Nadat de Minister zich andermaal tegen de motie van den heer *v. Zuylen* had verklaard, is die motie *aangenomen* met 36 tegen 29 stemmen, en is mitsdien besloten, de diskussiën over hoofdstijk IX*A* uit te stellen en voor de derde maal te hervatten, nadat de wet op de middelen in diskussie zal zijn gebragt en afgehandeld.

Maandag e. k. wordt, vòòr de gewone pauze, herstemming over hoofdstuk XII.

Zitting van den Stedelijken Raad van Amersfoort,

Van 9 December 1856.

Voorzitter mr. *A. G. Wijers.*

Tegenwoordig 14 leden; afwezig de heer *v. d. Bergh.*

De notulen der vorige vergadering worden goedgekeurd.

Aan de orde van beraadslaging is het verzoek van *N. Laseur*, aannemer der bestrating van den Hessenweg, om terugbekoming van vuur-, haven- en tongeld, betaald voor de schepen, waarmede materialen zijn aangevoerd. — Met 8 tegen 5 stemmen, die van de heeren *de Louter, Brouwer, Nieuwland, Herschel* en *v. Beek* (de heer *Scheerenberg* stemde als kommissaris niet mede); wordt besloten aan den rekwestrant kennis te geven dat deze gelden, onder den naam van subsidie, reeds uitbetaald zijn aan de betrokken kommissarissen, met verwijzing derwaarts.

Burg. en Weth. erlangen magtiging om voor de agenten van politie overjassen aan te schaffen op de minst kostbare wijze. Tegen stemden de heeren *de Louter, v. Bel* en *v. Beek.*

Verzoek van apothekers om tijdelijke vrijstelling van de brandweer. Afgewezen met eenparige stemmen op eene na, die van den heer *Diemont.*

Ontwerp van een reglement en tarief der vrachtloonen voor het beurtveer van Amersfoort op Amsterdam, o. a. inhoudende eene voordragt om niet van gemeentewege eenen kommissaris aan te stellen. De algemeene strekking daarvan is verworpen met 10 tegen 4 st. (de heeren *Diemont, Scheerenberg. Verloren* en *v. Beek*), met terugzending van de stukken aan de kommissie *ad hoc.*

Bij de behandeling van het ontworpen reglement van vuur- en tongeld wordt, uit aanmerking van de voortdurende klagte der schipperij over de verzanding aan den mond der rivier de Eem, met algemeene stemmen besloten: 1. tot opdragt aan eenen deskundige om te onderzoeken, in hoever en op welke wijs de wegruiming van de verzanding kan geschieden, en wat tot voorkoming voor 't vervolg kan aangewend worden, met opgave van kosten; 2. in afwachting daarvan het tarief van vuur-, havenen tongeld niet te verminderen, onder opdragt aan Burg. en Weth. een voorstel deswege te doen; 3. het onlangs bij kon. besluit goedgekeurd tarief van havengeld nog niet met 1 Jan. 1857 in werking te brengen.

Ter beschikking van Burg. en Weth. wordt gesteld een maximum van *f* 350, om te strekken tot ebzoldiging van den persoon, belast met het aanleggen der wijkregisters.

Vervolgens wordt het traktement voor den geneeskundige, bedoeld bij het reglement op de huizen van ontucht en de publieke vrouwen, aan te stellen in volg. vergadering (van 16 Dec.), vastgesteld op *f* 200. *Tegen* stemde de heer *de Louter.*

De voordragt tot vaststelling van het maximum van den onderstand, in 1857 te verstrekken aan elders armlastigen, wordt goedgekeurd.

In plaats van den heer *A. D. Methorst* wordt de heer *C. Brom* benoemd als lid van het brand-kollegie.

Ingekomen: goedkeuring van gedep. staten op den verkoop van grond aan *J. v. Outhuizen.* — Voor informatie.

Een voorstel van Burg. en Weth. om de vischmarkt te verplaatsen naar het Lieve Vrouwe Kerkhof.— Ter sekretarie en behandeling in eene volgende vergadering.

Voorstel van den heer *Verloren* om eene kommissie te benoemen tot het opstellen van een adres aan de Tweede Kamer der Staten Generaal, ter ondersteuning van het wetsontwerp nopens de algemeene heffing eener plaatselijke belasting op het gedistelleerd. — Als voren.

Voorstel van den heer *Diemont* tot aanschaffing van eenen tijdmeter; regelende het uurwerk van den Lieve Vrouwetoren. — Als voren.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, 5 December.

Bij een firman van den Grooten Heer, heeft eene maatschappij koncessie bekomen voor eene stoombootdienst op de Roode Zee.

Prins *Danielo* heeft de bezittingen en de inkomsten van het klooster Ostrog in bezit genomen. Aan de kloosterlingen heeft hij elk een jaarlijksch inkomen van 100 daalders toegezegd. De Archimandriet van het klooster heeft zich naar Weenen begeven, om zich bij het Russiesche gezantschap te beklagen, alzoo het klooster Ostrog door de keizerlijk Russiesche familie is gesticht geworden, en *Danielo* geen regt heeft om het op te heffen en aan zich te trekken.

ITALIE.

ROME, 5 December.

De koning van Napels is met zijne vloot van stoomschepen van Gaeta naar Napels teruggekeerd, ter viering van het feest der onbevlekte ontvangenis. Men meent hier echter daarom niet dat de opstand op Sicilië zoo te veronachtzamen is, maar ziet vooral in het zwijgen der Napolitaansche bladen een bewijs, dat die beweging wel van eenig gewigt is, daar zij wel van de poging tot opstand gewaagd zouden hebben, als zij te gelijk hare mislukking hadden kunnen mededeelen.

De zuil der onbevlekte ontvangenis zal niet voor den 15. zijn opgerigt.

Van de zijde van Oostenrijk verneemt men steeds klagten omtrent de uitvoering van het konkordaat, daar de bisschoppen dikwijls te ver gaan en hun ijver zelfs — zal men het kunnen gelooven — door onze kerkvoogden eenigzins getemperd moet worden. Zoo heeft o. a. Mgr. *Rauscher*, ondanks de raadgevingen van Mgr. *Viale Prela*, die wel zag, dat men de aristokratie tegen zich zou innemen, de vleeschkleurige *maillots* der opera-danseressen door blaauwe broekjes willen vervangen, zich daarop grondende, dat die heilzame hervorming ook in den schouwburg *Apollone* alhier en te Napels in *San Carlo* is ingevoerd.

DUITSCHLAND.

TRIEST, 9 December.

De keizer en de keizerin van Oostenrijk zijn heden morgen ten acht ure te Pola aangekomen, om de scheepsdivisie te zien manoeuvreren. Den 12. dezer worden Hunne Maj. te Florence verwacht om een bezoek bij hunne bloedverwanten af te leggen.

BERLIJN, 12 December.

De *Alg. Corr.* bevat den volgenden brief uit de hoofdstad:

„Een oud militair verlangt, in de *Kreuzz. Ztg.* van de Kamers, dat zij in eene tot den Koning gerigte petitie de mobilisatie verzoeken van 100000 man en 50000 man reserve, en daarbij 20 millioen thalers verleenen om Neufchatel te heroveren. Het verlangen van dien militair is dat, van het grootste deel van het Pruissiesch leger, en het is niet onwaarschijnlijk dat het verwezenlijkt wordt.

„Onze regering heeft geenszins plan om een Alpenveldtogt te wagen, gelijk Zwitserland schijnt te denken; men zal eenvoudig Schaffhausen bezetten, dat aan het Vorstendom Hohenzollern grenst, en het behouden, tot Zwitserland Neufchatel terug geeft. Te Schaffhausen verlangt men zich aan een grooter land aan te sluiten; die wensch zal dan verwezenlijkt worden."

Uit Schwerin schrijft men het volgende:

„Onze Rijksdag zal zich weldra ook met de regten der Israëlieten moeten bezig houden; sedert 1848 hebben zij nl. het regt van burger in de steden en, tevens, het daarvan onafscheidbaar regt om landerijen aan te koopen. Sedert eenigen tijd is echter de uitoefening van dit laatste regt hun door de regering verboden, wijl de Israëlieten, volgens

art. 377 der Konventie, in Mecklenburg geen land kunnen bezitten. De steden hebben tegen dit verbod geprotesteerd; het Hoog Geregtshof heeft zich zelfs in deze kwestie tegen de regering verklaard en uitgesproken, dat het regt om landerijen aan te koopen, slechts een onderdeel is van het burgerschapsregt in de steden. De Rijksdag heeft eene Komm. benoemd, belast met het onderzoek der kwestie, en de stad Schwerin heeft den 4. dezer haar Israëlitieschen vertegenwoordiger, den heer *Cohen*, herkozen.

ENGELAND.

LONDEN, Zaturdag 13 December.

De *Morning-Advertiser* meldt, dat lord *John Russell*, na zijnen terugkeer in Engeland, in de aanstaande zitting van het parlement tot de oppositie tegen lord *Palmerston* zal behooren.

Uit Southampton meldt men van heden:

De Belgique, die den 27 Nov. New-York verliet, is op hare reis naar Antwerpen heden alhier binnengekomen. Uit de met deze stoompaket medegebragte berigten blijkt, dat de boodschap van generaal *Pierce*, waarbij hij de betrekking van president der Unie nederlegt, gereed is. Te New-York liep het gerucht, dat generaal *Pezuela* onlangs tot goeverneur van Havana is benoemd.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 December.

De prins van Pruissen heeft heden het bezoeken der monumenten der hoofdstad begonnen. Men schijnt hier zeer met hem ingenomen.

De gemeenteraad heeft heden een krediet van 32,000 franks verleend voor een album, waarin de voornaamste tooneelen van den doop des keizerl. prinsen zullen worden teruggegeven.

PARIJS, Zaturdag 13 December.

Prins *Frederik Wilhelm van Pruissen* heeft gisteren avond, met den keizer en de keizerin, in den grooten schouwburg, de uitvoering bijgewoond van *Meijerbeer's Profeet.*

Heden namiddag 2 ure heeft, op het binnenhof der Tuileriën, de groote wapenschouw der troepen plaats voor den keizer en den koninklijken gast, terwijl de keizerin zich op het balkon bevindt.

ADVERTENTIEN.

GEVEILD den 13. December 1856.

Een huis binnen Utrecht WZ. van de Lange Nieuwstraat nabij de Korte Smeesteeg, A. 410 *M. Polak*, *f* 3620.

Marktberigten.

Amersfoort, 12 December. Tarwe van *f* 10,25 tot *f* 12,00; Rogge van *f* 7,00 tot *f* 7,45; Boekweit van *f* 7,00 tot *f* 7,90 het mud. Aardappelen van *f* 1,… tot *f* 1,50 het mud. Boter van *f* 0,85 tot *f* 0,95 het N. pond.

Rotterdam, 13. Dec. Boekweit, Holsteinsche *f* 240.

Schiedam, 13 Dec. Granen. Verkocht: Rogge, 148 … Petersburg *f* 233 6 w., *f* 234 3/m.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 21,00; Jenever id. *f* 26.50; Amsterd. proef *f* 27,75, zonder de belasting.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*)

Dec.	uren	Wind- rigt	kr.	Barom bij 0°	Ther F	Afwijk d temp	Vochtigh	Gev. regen	Aanmerkingen
			N. G						
13	2	z.	6 5	735.30	43.7	5.8	0.95	0.5	Zw. bewolkt.
	10	zw.	0.5	38.48	43.5		94	4.1	Idem.
14	8	nw.	1 5	43 12	42.3		92	0.3	Bewolkt.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 13 December 1856.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	2 1/2	pCt.	63		
dito dito	3	„	75		
dito dito	4	„	94	94 1/8	94 1/8
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	103 1/4	103 1/2	103 1/4
Obligat. 1828 & 1829	5	„	102	102 1/8	102 1/8
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	91 7/8		
dito Adm. te Lond.	4 1/2	„	93		
Cert. van Assign. . .	6	„	62 1/4		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			152		
SPANJE.					
Obligatien	1 1/4	pCt.	23 1/8	23 1/4	23 1/4
Binnenl. Schuld . . .	3	„	36 1/2	36 11/16	36 5/8
Amortisable			6		
Bewijzen Koepons . . .			5 13/16	5 15/16	
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek . . .	5	„	73 1/2	73 5/8	73 9/16
Oblig. N.	5	„	83	83 1/4	83 1/4
dito dito La B. 54 .	5	„	83	83 1/4	83 1/4
dito dito	2 1/2	„	38 3/16	38 1/4	
BELGIE.					
Certifik. bij *Rotschild*	2 1/2	pCt.	51 1/4	51 1/2	51 1/4
PORTUGAL.					
Obligatien	3	pCt.	44 1/8	44 1/4	44 1/4
AMERIKA.					
Grenada, Oblig. . . .	3	„	20 11/16	20 3/4	
Noord-Amerik. Am. Bank-act.			20		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Bijvoegsel bij No. 297 de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

GEHUWD.

S. J. de Beer en L. S. de Jongh.	Amsterdam.
W. Becking en G. M. G. Wilmerink.	Doesburg.
J. C. E. H. v. Canitz und Dalwitz en A. E. Groeninx van Zoelen.	's Hage.
W. J. v. d. Cop en M. L. Biorn.	Breda.
T. J. Donema en F. Isfelhorst.	Amsterdam.
J. W. F. van Raders en S. Ketjen.	Arnhem.

BEVALLEN.

H. Bakker geb. Smit, zoon.	Zaandam.
J. W. Bisschops geb. Blok, zoon.	's Hage.
C. M. de Bosson geb. de Lang, zoon.	Deventer.
A. C. J. Besier geb. van Dam, dochter.	Kralingen.
C. H. Haag geb. Rogge, zoon.	Amsterdam.
A. C. Hummel geb. Loopuyt, zoon.	Maassluis.
C. J. de Kup geb. Snelrebrand, zoon.	Amsterdam
C. B. F. Lammers geb. Boomskens, z.	Amsterdam.
L. C. A. van Loon geb. Borski, dochter,	Amsterdam.
S. Lebbe geb. de Jong, dochter.	's Hage.
H. v. d. Loos geb. Noppen, dochter.	's Hage.
S. Maijhels geb. Delden, dochter.	Amsterdam.
A. Morel geb. Rekmans, zoon.	's Hage.
M. A. Muller geb. Teljer, zoon.	Buiksloot.
P. Pronk geb. v. d. Harst, zoon.	's Hage.
C. H. Pippenhegen geb. Viruly, dochter.	's Hage.
A. J. Romswinckel geb. Mertens, dochter.	Kampen.

OVERLEDEN.

Mej. A. C. J. A. de Bellefroid.	Zutphen.
Mevr. J. M. Bulsing geb. Bruins, 63 j.	Groningen.
Mej. F. A. Boone, 59 j.	Middelburg.
Mevr. P. B. Becker geb. de Rijcke, 53 j	's Hage.
E. J. Coster dochter, 23 j.	Alkmaar.
P. Galjard zoon, 7 j.	's Hage.
P. J. C. v. d. Hoff zoon, 3 j.	Eindhoven.
A. Hordijk, 37 j.	Dordrecht.
P. Honig, 51 j.	Amsterdam.
T. J. van Iddekinge, 56 j.	Groningen.
Mej. J. M. Koning, 78 j.	Amsterdam.
Mevr. P. W. v. d. Linden geb. Heyligers, 73 j	Dordrecht.
J. H. van Leeuwen, zoon.	's Hage.
J. J. Masekamp, 79 j.	Amsterdam.
R. C. H. van Ouwenaller, 55 j.	Amsterdam.
A. J. Romswinckel, 46 j.	Kampen.
A. H. M. de Ranitz dochter, 14 j.	Nijmegen.
Mevr. S. G. Rijnders geb. Wildschut, 66 j.	Leijden.
J. M. Rutten, 71 j.	's Hage.
F. C. de Ritter, 80 j.	's Hage.
J. C. Stork, 78 j.	Amsterdam.
Mevr. J. C. Tarels geb. Weeber, 41 j.	Amsterdam.
C. P. Tuckerman.	's Hage.
Mevr. H. E. H. Tijdeman geb. Reuchlin	Tiel.
Mej. P. C. Visser, 63 j.	's Hage.

Vervolg der Advertentien

ALMANAKKEN voor 1857.

Uitgave van L. E. BOSCH en ZOON, Korte Nieuwstraat.

*** Toen bovengenoemde Uitgevers hunne NIEUWE UTRECHTSCHE ALMANAKKEN VOOR 1857 onlangs in het licht gaven, hadden zij niet kunnen vermoeden, dat deze hunne onderneming eene zoo algemeene deelneming zou erlangen, dat de duizende exemplaren, die zij er van drukten, in een 3 à 4 tal weken zouden zijn opgeruimd.

De Uitgevers hebben zich daarom genoopt gezien eene tweede oplage ter perse te leggen, zoodat op nieuw een 10,000-tal dezer Almakken het publiek wordt aangeboden, vermeerderd en verbeterd, waar de omstandigheden, of veranderingen van markten als anderszins dit behoefden.

Deze Almanakken bevatten, voor zooverre de grootste soorten betreft: komplete, welingerigte Kalender, waarin de Zon- en groote Feestdagen met Roode letter zijn aangegeven, opkomst der maan, stand der zon, de voornaamste Jaar-, Paarden-, Beestenmarkten, enz., de vertrekuren der Nederl. Spoortreinen, in verband met die van Duitschland en België, van alle Stoombooten, van de Schepen, Schuiten, Diligences, Vrachtwagens en Vrachtloopers met Utrecht in korrespondentie, Don Antonio's weêrsvoorspellingen, vrolijke Anekdoten, Stichtelijke Verzen, 31 Raadsels, 7 Utrechtsche Gebouwen met toepasselijke gedichten, Genealogie van alle Europesche Vorsten, Verjaardagen van de leden van het Koninklijk Huis, enz. — De prijzen dezer Almanakken zijn:

No. 1 groot 208 pag. 15 Cts.
„ 2 „ 176 „ 12½ „
„ 3 „ 144 „ 10 „
„ 4 „ 112 „ 7½ „

Zij die mogten verlangen, Exemplaren met het **Watergetij** er in, worden verzocht hiervan vooraf kennis te geven.

Bovendien zijn nog bij dezelfde Uitgevers te bekomen:

De groote Schrijf Almanak in perkament . . . . . 35 Cts.
„ „ „ „ „ groen . . . . . 50 „
„ kleine „ in groen perkament (het Smousje) . 30 „
Het Kostertje, een doelmatig Portefeuille-Almanakje,
in groen perkament . . . . 10 „
id. verguld op snede, in lederen bandje . 30 „
De groote Kantoor Plak-Almanak . . . . 10 „

Nog is bij bovengenoemde Uitgevers verschenen de *Twintigste Jaargang* van het fraaije Jaarboekje

ERATO,

MINIATUUR-ALMANAK voor Neêrlandsch Schoonen,

bijeenverzameld door ***W. J. HOFDIJK.***

Versierd met fraaije Platen, verguld op snede in keurige linnen gedrukte band, prijs *f* 1,75.

De vele koopers van de vorige Jaargangen zullen ook gewis deze nieuwe bundel zich aanschaffen. Zij zullen er menige bloem van den Nederlandschen Parnassus in aantreffen.

Bij dezelfden verschijnt binnen weinige dagen:

De UTRECHTSCHE VOLKS-ALMANAK voor 1857,

bevattende het welgelijkend portret van onzen geachten stadgenoot **Mr. P. Ras**, president van het Hoog Militair Geregtshof, en 3 keurige steendrukplaten, en behalve de Kalender, opgave van Autoriteiten en Kommissiën in Stad en Provincie, Spoor-, Post-, Wagen- en Stoombootdiensten, een mengelwerk van 176 bladzijden, met bijdragen van Dr. *Römer*, Ds. *van Spall*, Ds. *Alb. van Toorenenbergen*, Dr. *Vermeulen*, Dr. *Graadt Jonckers*, Dr. *Schotel*, Dr. *Broers*, *W. J. Hofdijk* en *L. E. Bosch* . . . . Prijs *f* 1,20

Ook is door hen uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

DE REIZIGER,

Bevattende 1°. de uren van vertrek der Rijn- en Hollandsche Spoorwegen, in verband met de Duitsche lijnen tot Weenen en Berlijn en de Belgiesche tot Ostende en Parijs,
2°. de vertrekuren der verschillende Nederlandsche Stoombooten, in alle rigtingen, en
3°. de vertrekuren en aanlegplaatsen der op en van Utrecht gaande Diligences, Schepen, Schuiten en Vrachtwagens. **PRIJS 5 Cents.**

HET HERMANSBURGER ZENDINGSBLAD.

MET EEN WOORD TER INLEIDING DOOR

LUDW. C. LENTZ,

Evangelisch-Luthersch Predikant te Amsterdam.

*** De eerste aflevering is 31 October verzonden en bij alle Boekhandelaars ter bezigtiging, die hierop bestellingen aannemen. — Primo Januarij 1857 zal hetzelve geregeld verschijnen. Maandelijks verschijnen twee of drie vellen druks, naar gelang de berigten bevatten, en jaarlijks wordt titel en omslag, benevens Register, *gratis* bij het werk gevoegd.

☞ In een hoek van Duitschland, in de wegens hare woestheid beruchte Lunenburgsche Heide ligt het dorp Hermansburg. Daar is edert eenige jaren als Herder en Leeraar werkzaam Predikant HARMS, een man door den Heer der Kerk met uitstekende gaven toegerust, zijn ambt waarnemende op eene wijze welke in den nieuweren tijd voorbeeldeloos mag genoemd worden, en wel door daden ter eere des Heeren en de uitbreiding Zijns Rijks. In die gemeente openbaart zich een krachtdadig geestelijk leven, en wel op het gebied der **Zendingzaak**, die met kinderlijke belangstelling over de bekeering der Heidenen en de vreugde door het Woord Gods ontvangene genade ineenvloeit.

Spoedig ontstond er in zeer vele jongelieden de wensch, aan het uitbreiden des Evangelies, niet door gaven en voorbidding, maar persoonlijk te mogen arbeiden, en de aanvraag was zoo groot, dat de eerwaarde man zich gedrongen gevoelde den Heer te bidden hem een weg te banen, waar menschenoogen nog geenen zagen.

En de Heer verhoorde zijn smeeken! en binnen weinige jaren stond op dat nederig plekje gronds een gedenkteeken, dat ons verwkikt doet uitroepen:

Onze God doet groote dingen;
'k Wil dus zingen
Van genade, trouw en magt.

Zelfs in onbewoonde streken
Vloeijen beken,
Lichten sterren door den nacht.

In het jaar 1849 werd dit Gesticht geopend met 12 kweekelingen, die thans met den meesten zegen in Afrika werkzaam zijn.

Opmerkelijk is het, dat 's Heeren leiding hem juist bepaalde tot die streken, waar onze landgenooten wonen; daarom zijn de berigten die van daar tot ons komen dubbel belangrijk te achten.

Een eigen Schip, *Candaze* geheeten, ligte het anker op den 28sten October 1853, beneden Hamburg, om de Zendelingen naar de plaats hunner betemming te voeren.

Hoe het nu met die Broederen gesteld is, wat de vruchten van hun arbeid zijn, gewenschte lezer dit zult gij in de uit te gevene hoogstbelangrijke berigten ontwaren.

Wie onzer *kan*, ja *mag* zulks onverschillig zijn; welnu, de gelegenheid wordt u aangeboden; beschaamt onze verwachting niet.

Amsterdam, 31 October. ALLART & VAN DER MADE.

*** Bij C. VAN DER POST Jr., komt van de[ ]
Mr. H. A. SPANDAW, DE VROUWEN[ ]
druk . . . . *f* [ ]
J. B. CHRISTEMEIJER, VEDELKLANK[ ]
Rijmelarij van vrolijken inhoud . . . *f* 0[ ]
J. MOLENSCHOTT, LICHT EN LEVEN - 0[ ]
F. W. TITTMAN, GEEST en MATERIAL[ ]
MUS . . . . *f* 0[ ]
Volgt binnen weinige dagen:
Mr. C. L. SCHULLER en **Mr. H. WALL[ ]**
WETBOEK VAN KOOPHANDEL . . *f* 2[ ]

KINDERGESCHRIFTEN

VAN

C. E. VAN KOETSVELD.

I. DE PORTEFEUILLE VAN GROOTV[ ] DER SPRANKHOF, met 4 staalgravur[ ]
II. TIENTAL KINDERPREKEN *uit het Nie[uwe] Testament*, met vignet in staal.

Vroeger verschenen:

III. VERSPREIDE KINDERVERHALEN, [ ] 4 staalgrav.
IV. TIENTAL KINDERPREKEN *uit het O[ude] Testament*, met vignet in staal.

Deze werkjes zijn uit- en inwendig met zorg u[it]gevoerd en in stevige bandjes gebonden. De pr[ijs] van ieder is **f 1.50.**

☞ Bevoegde beoordeelaars in Tijdschrift[en] en niet het minst de kinderen zelven, [ge]wagen met hoogen lof van deze werkje[s] die in alle voorname Boekwinkels te bek[o]men of te ontbieden zijn.

De Uitgever,
S. E. VAN NOOTEN.

*** Bij den Boekhandelaar N. DE ZWAA[N] ziet het licht:

Het Biddend Bijbellezen,

OF

Eenvoudige en Stichtelijke Over[-] denkingen over het N. Testament

In het bijzonder geschikt voor de leiding d[er] huiselijke godsdienstoefening en overpeinzing in d[e] binnenkamer.

Naar het Engelsch van **RICHARD MARKS.**
Een deel in octavo van 540 pagina's. Prijs *f* 4,2[ ]

Dit werk is door een onzer geachtste stadgeno[o]ten overgezet, en verdient alle aanbeveling. Voo[r] hen, die bij het lezen der *Heilige Schrift* eene een[-]voudige en grondige verklaring verlangen, is d[it] werk geheel ingerigt.

*** De Boekverkooper P. H. NOORDENDO[RP] te 's Hage heeft uitgegeven:

I MIJNE GEMEENTE

DOOR

Dr. G. D. J. SCHOTEL.

Prijs *f* 0,50.

II Geschiedenis der Kerkelijke

EN

Wereldlijke Kleeding

DOOR

Dr. G. D. J. SCHOTEL.

2 Stukken in één band.
inhoudende:
1e gedeelte. (Het hair, de pruik, de steek.)
2e „ (De toga, mantel en bef.)
Prijs *f* 4,75.

*** Vrouwe KROESE, te Zutphen, heeft 15 ja[ren] zoo aan Rheumatiek geleden, dat zij als een Kind mo[est] geholpen worden. Een **GOLDBERGSCHE KET-TING** heeft haar volkomen genezen.

De Heer J. J. NOTH, te Haarlem, heeft lang aa[n] eene smartelijke Rheumatische Borst- en Maagkwaal ge[-]leden, die zich later aan handen en voeten verplaatste en eene verlamming ten gevolge had. Daar de Baden niets uitwerkten, kocht ZEd. een **GOLDBERGER'S KETTING**, die hem weldra radicaal herstelde.

JANSJE WESTER, te Beerta in Groningen, is door zulk eene **KETTING** van Chronische Rheumatische Hoofdpijnen genezen.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagkramp, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, knubbeljicht, verslijving in de leden, aangezigtspijn, zenuwziekten worden zeker en spoedig door **Goldbergers Kettingen** genezen.

Zij kosten *f* 1.80—2.70—3.60—5.40.

Amsterdam, Verkoophuis,	Utrecht, *L. J R. Bosch*, Lijnm[arkt]
Amersfoort, *A. H. v. Ruyven*.	„ *P. J. Huinck*
„ Gebr. *Bruning*.	Vianen, *M. A. Verkerk*.
Hilversum, *R. J. J. v. Alphen*.	WijkbijDuurst., Wed. *C. Zorn*.
Utrecht, *T. Uhlenbroek* Bakkerb.	En in de bekende Depôts in
„ „ Choorstr.	de andere steden

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.